

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1938

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α. Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»
46 — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — 46
ΑΘΗΝΑΙ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

φυλασσόμεθα να τὸ παραθέσωμεν ἐν μεταφράσει καὶ μετὰ κριτικῶν σχολίων εἰς προσεχὲς τεύχος τῆς «Νέας Ἑστίας».

Περατοῦντες τὸ παρὸν κριτικὸν σημείωμα, ὀφείλομεν νὰ ἐξάρωμεν τὴν μεθοδικότητα καὶ τὴν σοβαρότητα, μετὰ τὴν ὁποίαν ὁ κ. Ν. Καμαριανὸς ἐχρησιμοποίησε τὸ εἰς χεῖρας του εὑρεθὲν βιβλιογραφικὸν ὑλικόν, δοκιμάζων νὰ συμπληρώσῃ ἢ καὶ νὰ διορθώσῃ ἕνα τμήμα τῶν περὶ Ρήγα ἔργων μου. Αἱ διαφωνίαι μεταξὺ ιστοριογράφων εἶναι ἀναπόφευκτοι, καὶ αἱ ἀμοιβαῖαι συμπληρώσεις καὶ διορθώσεις ἀπορρέουν ἀπὸ αὐτὴν τὴν φύσιν τῆς ἱστορικῆς ἐργασίας, ὅταν μάλιστα πρόκειται περὶ τόσον πολυπλόκου θέματος, ὅσον ἡ ἱστορία καὶ ἡ δράσις τοῦ Ρήγα Βελεστινλή. Ἄλλ' ἡ μικρὰ αὕτη ἐργασία τοῦ κ. Καμαριανοῦ, ὅπως καὶ μερικὰ ἄλλα φυλλάδια του σχετικὰ μετὰ τὰς σχέσεις Ἑλληνικῆς καὶ Ρουμανικῆς φιλολογίας, τὰ ὁποῖα περιήλθον εἰς χεῖρας μου, ἀποδεικνύουν τὸν νεαρὸν αὐτὸν Ἑλληνορουμᾶνον ἐπιστήμονα προικισμένον μετὰ φιλοπονίαν, κρίσιν καὶ μέθοδον, πού τοῦ ἐξασφαλίζουν διὰ τὸ μέλλον ἀνταξίαν θέσιν εἰς ἀνωτέρας βαθμίδας τῆς Ρουμανικῆς ἐπιστήμης.

ΑΠ. Β. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

Νάσου Δετζώρτζη : « Ὁ Ἰωάννης Συκουτρῆς ὡς Διδάσκαλος ».

Τὸ μικρὸ αὐτὸ βιβλίον, — ὁμιλία στὸ φιλολογικὸ μνημόσυνο τοῦ Ἰωάννου Συκουτρῆ, συμπληρωμένη μετὰ πρόλογο καὶ μετὰ πολλὰς σημειώσεις, — εἶναι ἕνας εἰλικρινὴς θρήνος πού τὸν σύνθεσε ἡ πίστη σ' ἕνα ἐκλεκτὸ ἄνθρωπο, ἡ ἀγανάκτηση γιὰ ὅση χυδσιότητα ἀναγκάστηκε ν' ἀντιμετωπίσῃ ὁ ἄνθρωπος αὐτός, καὶ προσπάντων ἢ ἀσυγκράτητη ὀρμητικὴ ἐνέργεια ἐνὸς νέου φιλόλογου καὶ λογοτέχνη. Ἐχει, βέβαια, περισσότερα βιογραφικὰ καὶ πληροφοριακὰ στοιχεῖα ἀπὸ κάθε ἄλλο δημοσίευμα σχετικὸ μετὰ τὸν Ἰωάννη Συκουτρῆ, τίς ἐπιστημονικὰς ἐργασίας του καὶ τὴ γενικώτερη πνευματικὴ δράση του. Εἶναι προσπάθεια σύντομης βιογραφίας. Οὔτε ὅμως γράφτηκε, οὔτε τυπώθηκε γιὰ νὰ κατατοπίσῃ τὸν ἀκροατὴ καὶ τὸν ἀναγνώστη πού θέλει νὰ μάθῃ ποῖα ἀκριβῶς ἦταν ἡ πραγματικὴ ἀξία τοῦ φιλόλογου Συκουτρῆ, ἀνεξάρτητα ἀπὸ κάθε ἄλλη δράση καὶ ἐπίδρασή του καὶ ἔξω ἀπὸ τίς θλιβερὰς διαμάχας πού προκάλεσαν ὀρισμένες ἐργασίες του. Ὁ κ. Νάσος Δετζώρτζης, μαθητὴς αὐτοῦ τοῦ Ἰωάννου Συκουτρῆ, ἀπὸ σεβασμὸ, ἴσως ὅμως καὶ ἀπὸ λίγη ἐμπιστοσύνη στὶς δυνάμεις του, ἀποφεύγει νὰ κάμῃ κριτικὴ, νὰ καθορίσῃ, νὰ χαρακτηρίσῃ. Καὶ ὄχι μόνον στὴν ὁμιλία του, ὅπου θὰ ἦταν ἀπολύτως δικαιολογημένος, ἀφοῦ πρὶν ἀπ' αὐτὸν εἶχε μιλήσει ὁ κ. Σ. Κουγέας γιὰ τὸν «φιλόλογο» Συκουτρῆ καὶ τὸν εἶχε τοποθετήσῃ, μετὰ ὑποδειγματικὴ τιμότητα, στὴ σύγχρονη ἐπιστημονικὴ κίνηση, ἀλλὰ καὶ στὸ μικρὸ βιβλίον του, πού ἔχει περιλάβῃ, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ὁμιλία, τόσες παραπομπὰς, κρίσεις, παρατηρήσεις καὶ ἐπεξηγήσεις, — καὶ τὴν ὁμιλίαν. Δὲν εἶναι, λοιπόν, ὁ «Ἰωάννης Συκου-

τρῆς ὡς Διδάσκαλος» μιὰ πλήρης ἐργασία. Οὔτε μποροῦσε νὰ εἶναι, τοποθετημένη καθὼς ἦταν σ' ἕνα σύνολο μετὰ τὰ μέρη του καθωρισμένα καὶ ἐναρμονισμένα. Εἶναι ὅμως ἕνα ξέσπασμα, μιὰ κραυγὴ ἀπὸ τὰ στήθη ἐνὸς πιστοῦ, πού σὲ ἄλλους πρέπει νὰ ἔφερε μετάνοια καὶ ἄλλους νὰ τοὺς ἔρριξε σὲ ἀπογοητευτικὰς σκέψεις ὄχι μόνον γιὰ τὸν πρόωρο καὶ ἄδικο χαμὸ τοῦ Ἰωάννου Συκουτρῆ, ἀλλὰ γιὰ τὴν πνευματικὴ μας κατάστασι, γιὰ ὅ,τι πορδαλό, ποταπὸ καὶ ἀπατηλὸ ὑπάρχει γύρω μας. Μετὰ θέλγει καὶ μετὰ παρασύρει ὁ φανατισμὸς τοῦ κ. Δετζώρτζη, ἡ ἀδιαλλαξία, ἡ ἐπιθυμία του νὰ μαστιγώσῃ, νὰ ἐξευτελίσῃ καὶ ἔτσι νὰ ἀφυπνίσῃ. Καὶ δὲν κατορθώνουν νὰ μετὰ σταματήσουν γιὰ πολὺ οἱ ὑπερβολαί του στὸ χαρακτηρισμὸ, ἢ καλύτερον, στὴν καταδίκη προσώπων καὶ πνευματικῶν ἰδρυμάτων. Σ' ἕναν τόπον, πού δέχεται καὶ ἀνέχεται κάθε μετριότητα, καὶ σπανιώτατα ἐπαναστατεῖ ἀπὸ τὴν εἰσβολὴ τῆς πνευματικῆς ἀνηθικότητος, ἡ ὑπερβολὴ δὲν κάνει κακὸ. Εἶναι τὸ κνούτο πού πέφτει σὲ παχύδερμα, σὲ σκέψεις βυθισμένες στὸ λήθαργο, στὸ σκοτάδι, στὴν ὀκνηρία, καὶ, μετὰ δυσκολία, μετὰ μεγάλη προσπάθεια, προκαλεῖ κάποια σολέματα. Ὡστόσο, περισσότερον καὶ ἀπὸ τὴν ἀδιαλλαξία τοῦ κ. Δετζώρτζη, μ' ἀρέσει ἡ διαπίστωσή του γιὰ τὸ «ἦθος» τοῦ Ἰωάννου Συκουτρῆ, τὸ «κυριώτερον δέον γιὰ τὸν ἐπιστήμονα, τὸ διανοούμενον, τὸν διδάσκαλον», καὶ ἡ ἐπιμονὴ του νὰ ἐξάρῃ τὸ «βασικώτερον αὐτὸ γινώρισμα» τοῦ διδασκάλου του, τὴ «θεμελιώδη του εἰδοποιὸν διαφορὰ». Τὸ πάθος του ἄλλωστε γιὰ τὸ «ἦθος» αὐτὸ καὶ ἡ ἀδιάκοπη, ἡ πεισματικὴ, θὰ ἔλεγα, ἀναζητήσῃ του στὴν πνευματικὴ μας κίνηση, μαζί καὶ ἡ καλαίσθητη, καὶ συχνὰ προσωπικὴ καὶ ἐντονη ἔκφρασι, δίνουν ἕνα ἰδιαιτέρον τόνον στὸ μικρὸ αὐτὸ βιβλίον. Ὁ κ. Δετζώρτζης εἶναι ἕνας ἀγανακτισμένος πού ζητᾷ δικαιοσύνη καὶ ἠθικώτερον ρύθμισον τῶν πνευματικῶν μας ζητημάτων. Τοῦ εὐχομαι νὰ μείνῃ πάντα μετὰ τὴν ἀγανάκτησίν του, μετὰ τὴν ἀδιαλλαξίαν του, μετὰ τὴν ὀρμήν του. Εἶναι ὅ,τι ὠραιότερον μπορεῖ νὰ προσφέρῃ ἡ πρώτη πνευματικὴ νεότης στὸν σκεπτόμενον ἄνθρωπον πού προετοιμάζεται γιὰ ὠριμώτερες καὶ ἡρεμώτερες ἐργασίας.

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

NEA BIBLIA

- Τάσου Ζάππα : «Στὸ Ἴόνιον μετὰ μιὰ βάρκα». Ἐκδόσεις Ὁμοσπονδίας Σωματείων τῆς Ἑλλάδος.
- Παναγῆ Γ. Λεκατσᾶ : «Πίνδαρος». Ἐπίμετρον, ἐρμηνευτικὸν στὴ μετάφρασί του. Ἀρχαῖος ἐκδοτ. οἶκος Δημ. Δημητράκου Α. Ε.
- Ἄντη Περνάρη : «Ἡ φύσις στὴν ποίησι τοῦ Λιπέρτη».
- Δημητρίου Μ. Σάρρου : «Εὐριπίδης III. Φοίνισσαι - Ἰκέτιδες - Ἡρακλεῖδαι - Κύκλωψ». Μετὰ πρόλογον καὶ σημειώματα ἐρμηνευτικά. Δρ. 125.
- Σίμωνος Δ. Κατακουζηνοῦ : «Οἱ ἱστορικοὶ Κατακουζηνοὶ καὶ ἡ φωνὴ τῆς πατρίδος».
- Παγκόσμιος Ἀνθολογία. Διευθυνταὶ Γ. Σημηριώτης - Λεων. Κωνσταντινίδης. Χρόνος Β'. τεύχον 3ον. Δρ. 5.
- Διονυσίου Ἱερομονάχου : «Κώδιξ τῆς ἱερᾶς μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς». Ἱστορικὴ εἰσήγησις ὑπὸ Χαράλαμπος Σ. Χατζηθάνου.

Ε.Υ.Δ. τῆς Κ.τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008